

Patrick Modiano
l'octubre del 2014, a París, quan es va fer públic que li concedien el Nobel de literatura
THOMAS SAMSON / AFP

Una petita agenda perduda pot fer descabdellar una història sobre el passat. I pot fer retornar, ben inopinadament, la persona que ha perdut el quadernet a la seva infantesa i a la seva joventut. És el que passa, al començament de *Perquè no et perdis pel barri*, a Jean Daragane, l'escriptor protagonista de la primera novel·la de Patrick Modiano publicada després de la concessió del premi Nobel de literatura, l'any passat.

Una petita agenda perduda i dos personatges joves (i un punt inquietants) que l'han trobada i que es posen en contacte amb l'escriptor, un home que ja fa temps que ha travessat la seixantena. Aquells dos es perdran, sense deixar rastre, al cap d'unes quantes pàgines (bé que la noia s'ha descuidat un vestit negre a ca l'escriptor), però això és una cosa que passa sovint en els llibres de Modiano: personatges que entren i surten de l'obra com les persones entren i surten de la nostra vida. El noi de la parella assegura que treballa en una agència publicitària que no existeix i també sosté que ha escrit un llibre que, de fet, no ha escrit ell, sinó algú que es deia com ell, però que va viure molts anys abans. Les novel·les de Modiano responen a la perfecció a la frase de Stendhal que figura com a epígraf d'aquesta que presento: "No puc transmetre la realitat dels fets, a penes en puc esbossar l'ombra."

A partir, doncs, d'aquella petita agenda perduda, Daragane viatja al passat (els sona, ¿oi?), en dues èpoques de la seva existència: París i encontorns, llargues cami-

Un nou esbós de l'ombra

nades per la capital buscant indicis de la seva pròpia història d'orfe. Perquè això mateix és el tema de la majoria de novel·les de Modiano: l'espai –que és, gairebé sempre, el de la ciutat de París– es recorre incansablement per intentar comprendre el passat. En *Perquè no et perdis pel barri*, el d'un nen que, poc després de la Segona Gran Guerra, és abandonat pels seus pares i que serà afillat per una dona enigmàtica, Annie Astrand. Hi ha uns quants individus que pul·lulen pel seu voltant, hi ha gestos que es recuperen al cap d'un munt d'anys (i d'una manera, hi insisteixo, casual, atzarosa): el d'aquell home, posem per cas, que repenjava l'esquena en la lleixa d'una llar de foc, tot recalcant-s'hi amb els colzes.

El passat i allò que descriu la paraula

francesa *quête*, això és, la recerca: "Per a ell, escriure un llibre també era llançar avisos de far o senyals de Morse destinats a certes persones de qui havia perdut la pista." La recerca d'aquest passat particular, tants lustres després, no és fàcil, és clar: "Algú li devia haver dit en el passat que tenia un perfil prou atractiu, però tota la gent que l'hi havia dit eren morts." Hi ha moltes idees suggeridores, en aquest relat: "Per què hi ha gent l'existència de la qual ignoraves, amb qui només coincideixes una vegada i que no tornaràs a veure més, que exerceixen en secret un paper important a la teva vida?" I, com aquesta idea, en podria destacar unes quantes més. Però tot és massa vaporós, com esbossat, i només intuïm fragments de l'ombra.

Fa uns quants mesos, vaig comprar, en una parada de *bouquiniste* de París, *De sis braves garçons*. No he llegit tota l'obra del francès, però sí ben bé una desena de títols seus. Després dels cinc primers, vaig tenir la sensació que Modiano sempre escrivia el mateix llibre. Aquest que dic –passat i recerca, un internat als afores de París– també anava del mateix, però em va agradar molt i em va fer reconciliar amb l'obra de l'autor (que vaig descobrir a la mitjanja dels vuitanta amb *Diumenges d'agost*). Aquest d'ara m'ha tornat a deixar fred. Menys, però, que *Un pedigrí*, per exemple, que em va semblar un llibre fallit i sobrevalorat. Per cert, la traducció de Mercè Ubach, impecable (tot i que a mi un carrer empinat no em sona gens bé, i sí, en canvi, un carrer dret o costerut). *

PERQUÈ NO ET PERDIS PEL BARRI
Patrick Modiano

Traducció:
Mercè Ubach
Editorial: Proa
Barcelona, 2015
Pàgines: 160
Preu: 16,90 euros

Libres